

Puolison elatusvelka

Perheasianajakurssi 15.3.-16.3.2024

Avioliittolaki 52 §

Kumpikin puoliso vastaa yksin siitä velasta, minkä hän on tehnyt ennen avioliittoa tai sen aikana.

Velasta, jonka jompikumpi puoliso on tehnyt perheen elatusta varten, vastaavat kuitenkin puolisot kumpikin omasta ja toisensa puolesta.

Mitä 2 momentissa sanotaan, älköön sovellettako rahalainaan, jonka toinen puoliso on ottanut, älköönkä myöskään, milloin velkoja on tietänyt, että puolisot välien rikkoutumisen vuoksi asuvat erillään.

Säännöksen tausta ja yhteisvastuun rajoitukset

- Avioliittolain 46.1 §, jonka mukaan *kummankin puolison tulee kykynsä mukaan ottaa osaa perheen yhteiseen talouteen ja puolisoiden elatukseen. Puolisoiden elatus käsittää puolisoiden yhteisten sekä kummankin henkilökohtaisten tarpeiden tyydyttämisen.*
 - > Yhdessä velvollisuus myötävaikuttaa elatushyödykkeiden hankkimiseen, sama yhteisvastuu on johdonmukaista ulottaa tilanteisiin, joissa tällainen hankinta on jo tehty ja siitä on syntynyt velkasuhde.
- Perusteltu jokapäiväisen talouden hoitamiseen liittyvillä käytännön näkökohdilla. (LVK 1920:1, KM 1976:29)
- Solidaarista vastuuta eli velkoja voi vaatia suoritusta koko saatavalleen kummalta puolisoilta tahansa.
- Yhteisvastuuta rajoittavat määräykset :
 - ei koske rahavelkaa (AL 52.3 §)
 - Vastuuta ei synny, jos velkoja tiesi puolisoiden asuvan erillään (AL 52.3 §)
 - Kohtuullisuus
 - ➔ Objektiivinen mittapuu vs. velkojan tietoisuus
- Eriytynen vanhentumisaika 2 v. (AL 54 §)
 - ➔ erääntymispäivästä tai, jos velka on maksettava vaadittaessa, sen syntymisestä

Mitä elatusvelat voivat olla / eivät ole?

- ✓ Ruoka
- ✓ Vuokra (KKO 2008:66, AsHVL 11 §)
 - ➔ yhteinen koti, kakkoskoti ja vapaa-ajan asunto
- ✓ Hoitovastike
- ✓ Vesi- ym. muut käyttömaksut
- ✓ Lämmitys, sähkö
- ✓ Vaatteet
- ✓ Lääkkeet
- ✓ Kotitaloustarvikkeet
- ✓ Tavanomaiset kodinkoneet
- ✓ Lääkäripalkkiot
- ✓ Terveystenhoitomaksut
- ✓ Parturi- ja kampaamolaskut
- ✓ Opiskelusta aiheutuneet velat
- ✓ Ammattikirjallisuuden hankkimisesta aiheutuneet velat
- ✓ Yhteisten lasten kasvatuksesta aiheutuneet velat
- ✓ Harrastukset, vapaa-ajan virkistystoiminta ja tavanomainen matkustelu

- Omistusasumisen pääomakustannuksista aiheutuvat velat ja asunnon hankkimista tai peruskorjausta varten otettu laina (KKO 1984 I 5 rakennuskustannukset)
- Korjaus- ja rahoitusvastikkeet
- Rahalainat, pikavipit
 - ➔ vaikka luottosumma olisi käytetty perheen elatukseen

Luottokorttivelat

➔ luoton saaminen tietystä liikkeestä
(voi olla)

vs. yleisluottokortti, jossa
luotonantajana
rahoituslaitos (ei voi olla)

Puolisoiden keskinäinen vastuunjako

- Avioliittolain 88.2 §

Yhteisestä velasta, joka on tehty perheen elatusta varten, katsotaan puolisoiden vastaavan siinä suhteessa, kuin heidän olisi ollut annettava varojen elatukseen.

- Regressi?

Puoliso, joka katsoo tietyn suorituksensa huomioiden panostaneen elatukseen yli oman osuutensa, joutuu tasoitusta saadakseen vaatimaan toiselta puolisolta AL 47 §:n mukaista elatusapua.

-> yksin se, että on maksanut yksin yksittäisen elatusvelan, ei riitä

KKO 2008:66: Perusteluissa suljetaan nimenomaisesti pois se mahdollisuus, että A olisi voinut vaatia B:ltä tämän osuutta vuokrista velvoiteoikeudellisilla perusteilla.

Länsi-Uudenmaan käräjäoikeus

21.12.2023, 10144598

- A ja B asuneet vuokra-asunnossa noin 30 vuotta
- Sopimus yksin A:n nimissä
- A jättänyt vuokria maksamatta kertomatta tästä B:lle
- Vuokranantaja hakenut vuokrasuhteen purkua ja häätöä
- Vastaajaksi haastettu ainoastaan A
- A hävisi jutun käräjäoikeudessa, valitti hoviin
- B tuli tietoiseksi oikeudenkäynnistä siinä vaiheessa kun juttuloppusuoralla hovissa
- A hävisi jutun hovissa

- A:ta avustanut lakiasiaintoimisto X lähetti A:n avustamisesta aiheutuneen oikeudenkäyntikululaskun B:lle ja vaati sen maksamista AL 52:2 §:n perusteella
- B kiisti laskun, X nosti asiassa velkomuskanteen vaatien B:tä suorittamaan laskun elatusvelkana
- B kiisti vaatimuksen
 - ei elatusvelkaa
 - kohtuutonta

Perhe- ja jäämistöoikeuden professori Antti Kolehmainen

- AL 52:2 §:n velat ymmärrettävä laajasti koska tarkoitus suojata velkojaa
- Olennaista se, millaisiin perheen yhteiseen talouteen tai puolisoiden henkilökohtaisten tarpeiden tyydyttämiseen velkasuhde liittyy
- tässä tapauksessa kysymyksessä asumistarpeen tyydyttämisestä aiheutunut prosessi, jonka tarkoituksena on se, että asuminen po. asunnossa jatkuu
- oikeudenkäynnitkulut tässä tapauksessa ovat elatusvelkaa

Siviilioikeuden professori Urpo Kangas

- AL ei ota kantaa siihen, ovatko elatusvelan perimisestä aiheutuneet kustannukset elatusvelkaa vai rinnastuvatko pikemminkin rahalainaan joka jää soveltamisen ulkopuolelle
- lakiin perustuva yhteisvastuu velasta on oikeusjärjestyksessä harvinainen ratkaisu ja sitä on tulkittava suppeasti
- ei juurikaan oikeuskäytäntöä
- laista, oikeuskäytännöstä tai kirjallisuudesta ei tukea tulkinnalle, jonka mukaan puolison antamaan oikeudelliseen toimeksiantoon voisi liittyä AL 52.5 §:n mukaista velkavastuuta

Oikeuden ratkaisu

- X ollut koko oikeudenkäynnin tietoinen että oikeudenkäynti pidetään salassa B:ltä --- ei voi olla kysymys velkojan luottamuksen suojaamisesta
- oikeudenkäyntikuluja ei voida pitää peruselämiseen liittyvinä
- B kertonut että jos olisi tiennyt oikeudenkäynnistä, olisi voinut maksaa vuokraträstit ja estää hädän
- Koska X on tiennyt että prosessi piti salata B:ltä, ei yhteisvastuu voi kohdistua velkaan vain siksi että lakimiehen työn tarkoitus oli kodin säilyttäminen
- Kysymys ei AL 52:2 §:n mukaisesta elatusvelasta – kanne hylätään

Kiitos!

KOIVU OY

KARHUNEN OY

SEVÓN-TIKKINEN OY

